

2022. december – ADVENT és az emberi jogok

Bevezető szöveg:

Jézus Krisztus születésének ünnepére készülünk, mely a **szeretet, béke ünnepe**. **Egyre több gyertyát gyújtunk** meg az adventi koszorún, ami azt fejezi ki, hogy közeledik a **világosság**, mely megtöri a sötétséget, a **béke**, ami megtöri a gyűlöletet. **Adventben** Izaiás próféta könyvéből vannak a vasárnapi olvasmányok: ebben **igazságos világot** ígér Isten a próféták által, ahol **béke** uralkodik.

Egy hat évig tartó kimerítő és kegyetlenséggel teli háború után is (II. világháború) erre vágytak azok, akik 1948-ban megfogalmazták az **Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatát 1948 december 10-én fogadták el. 30 cikkben az alapvető emberi jogok** vannak benne (nem törvény!), (világ legtöbb nyelvre lefordított dokumentuma) – ennek betartásától remélték/remélik a békét és igazságosságot.

Mai világunk is megosztott, békétlenségről, gyűlölködésről, **háborúról** hallani nap mint nap. Néhány **példa**: Ukrajna – Oroszország; Törökország – Irán, tüntetések Iránban, Szerbia – Koszovó stb. Azt látjuk, hogy a **béke igen törékeny**.

Jézus azért jött a világba, hogy **megmutassa az embereknek a szeretet és kiengesztelődés útját, amihez a másik ember tisztelete elengedhetetlen**. Minden embert **születésétől alapvető jogok** illetik meg: pl. élethez, szabadsághoz, igazsághoz, becsülethez, tulajdonhoz stb. Ezekre hívja fel a figyelmet az **emberi jogok világnapja**, ami **december 10-én** van.

Mi ebben az adventben **ezekre a jogokra fogunk figyelni**, azokért fogunk **imádkozni**, akik nem gyakorolhatják ezeket a jogaikat, és azt keressük, hogy **mi a mi felelősségünk** abban, hogy a társainknak megadjuk ezeket a jogokat, mert **a jogok kötelességgel is járnak**.

Laudato si' enciklika:

„A Biblia azt tanítja, hogy minden emberi lény szeretetből, Isten képére és hasonlatosságára teremtett (vö. Ter 1,26). Ez a kijelentés rámutat minden emberi személy végtelen méltóságára, aki „nem csupán valami, hanem valaki.” (LS 65)

1. hét – első gyertya: Minden embernek egyenlő méltósága van

Minden embernek egyenlő **méltósága** van, ezért mindenkinek alapvető joga van az **élethez** és az **egyenlő bánásmódhoz**. Ahhoz pedig, hogy valaki emberhez méltó életet élhessen, szüksége van **oktatásra**, hogy a későbbiekben megélhetést nyújtó munkát kaphasson.

Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatából:

„Minden emberi lény szabadnak születik, és **egyenlő méltósága** és joga van” 1. cikkely

„Minden személynek joga van az **élethez**”. 3 cikkely

„Minden személynek joga van az **oktatáshoz**.” 26. cikkely

Laudato si' idézetek:

- „az emberi lény ennek a világnak a teremtménye, akinek joga van ahhoz, hogy éljen és boldog legyen, továbbá egészen különleges méltósággal rendelkezik...” (LS 43)
- „A Biblia azt tanítja, hogy minden emberi lény szeretetből, Isten képére és hasonlatosságára teremtett (vö. Ter 1,26). Ez a kijelentés rámutat minden emberi személy végtelen méltóságára, aki „nem csupán valami, hanem valaki. Képes arra, hogy megismerje önmagát, uralkodjék önmagán, szabadon odaajándékozza önmagát és közösségre lépjen más személyekkel. [...] ...az a különleges szeretet, amellyel a Teremtő minden egyes emberi lényt szeret, végtelen méltósággal ruházza fel.” (LS 65)
- „A munka szükségszerű, hozzátartozik az élet értelméhez ezen a földön, út az éretté váláshoz, az emberi kibontakozáshoz és a személyes önmegvalósításhoz.” (LS 128)

Imádság:

Mindenható Istenünk, várakozunk a karácsonyra, amikor megünnepeljük, hogy megszületett ebbe a világba. Te emberi testet öltöttél, tanultál és dolgoztál földi életedben. Minden embert egyenlően részesítettél szeretettedben, nem fordultál el senkitől, aki hozzád ment. Készületünkben adj nekünk figyelmes szívet, mely tiszteletben tartja minden egyes ember méltóságát!

Urunk, Istenünk, Te nem mentél el részvét nélkül semmiféle szenvedés mellett. Tekints azokra az embertársainkra, akik vágnak az emberhez méltó életre, de nem adatik meg nekik. Állj azok mellett, akik nemzetiségük, vallásuk, nemük vagy bőrszínük miatt negatív megkülönböztetésben részesülnek, és akiknek nincs lehetőségük tanulni. Adj nekik reményt és vigaszt a nehézségek közepette!

Minket pedig taníts arra, hogy megbecsüljük az életünket, és minden embertársunk életét egyformán becsüljük! Adj erőt nekünk, hogy megtegyük az iskolai kötelességünket, és képességeinkhez mértén tanuljunk, szem előtt tartva, hogy a tanulás a jövőnket szolgálja.

Lehetséges vállalások a hétre:

- Igyekszem társaimmal úgy viselkedni, ahogyan szeretném, hogy velem viselkedjenek.
- Olyan társamat is megszólítom, akivel nem szoktam beszélgetni, vagy nem szimpatikus.
- Megteszem az iskolai kötelességemet, képességeimhez mértén tanulok.

- Az emberi **tulajdon** nem csupán a szerzett javakra, **tárgyakra** vonatkozik, hanem a **véleményre** is, mely által valaki kifejezheti belső meggyőződését, és a **magánéletre**.

Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatából:

„Minden személynek joga van a **tulajdonhoz**, mind egyénileg, mind másokkal együttesen.” 17. cikkely

„Senkinek **magánéletébe**, családi ügyeibe, otthonába vagy levelezésébe nem szabad önkényesen beavatkozni...” 12. cikkely

„Minden személynek joga van a **vélemény** szabadságához.” 19. cikkely

Laudato si' idézetek:

- „De különösen is szóvá kellene tennünk azokat a hatalmas egyenlőtlenségeket, amelyek köztünk vannak, mert továbbra is eltűrjük, hogy egyesek azt gondolják, nagyobb méltóságuk van, mint másoknak. Észre sem vesszük már, hogy vannak, akik megalázó nyomorban tengődnek, a felemelkedés bármily lehetősége nélkül, míg mások azt sem tudják, mihez kezdjenek azzal, amijük van; öntelten hivalkodnak feltételezett fölényükkel, és akkora mennyiségű hulladékot hagynak maguk után, hogy lehetetlen lenne általánossá tenni életformájukat a bolygó tönkretétele nélkül. A gyakorlatban továbbra is elfogadjuk, hogy egyesek jobban embernek érezzék magukat másoknál, mintha több joggal születtek volna.” (LS 90)
- „A gazdag és a szegény egyenlő méltósággal rendelkezik, mert „mindkettőt az Úr teremtette” (Péld 22,2)” (LS 94)

Imádság:

Mindenható Istenünk, várakozunk a karácsonyra, amikor megünnepeljük, hogy megszületett ebbe a világba. Te emberi testben jöttél közénk, emberi életét éltél, és használtad a világ javait. Állj azok mellett az embertársaink mellett, akik az élethez szükséges alapvető javakat is nélkülözik! Formáld szívünket, hogy mindent, amit kapunk, ajándéknak tekintsünk, és hálával fogadjunk!

Urunk, Istenünk, te nem mentél el részvétel nélkül semmiféle szenvedés mellett. Tekints azokra az embertársainkra, akik olyan környezetben élnek, ahol nem vállalhatják fel saját véleményüket, vagy akiknek külső hatalom határozza meg a magánéletét, családi életét, és a félelem irányítja cselekedeteiket! Adj nekik reményt és vigaszt a nehézségek közepette!

Minket pedig taníts arra, hogy a saját véleményünket a másik megbántása nélkül mondjuk el, társaink meggyőződését pedig meghallgassuk és tiszteletben tartjuk! Adj nekünk érzékenységet arra, hogy mások magánéletét ne sértsük meg!

Lehetséges vállalások a hétre:

- Meghallgatom más véleményét is, a saját véleményemet pedig úgy mondom el, hogy azzal mást ne bántsak meg.
- Vigyázok a használati tárgyaimra, tiszteletben tartom a társaim tulajdonát.
- Tiszteletben tartom a társaim magánéletét, a rám bízott titkot megtartom.

3. hét – harmadik gyertya: Mindenkinek joga van emberi élethez
méltó jóléthez

Minden embernek joga van ahhoz a **jóléthez**, ami biztosítja számára az emberhez méltó életet. Így mindenkinek joga van elegendő **élelemhez**, **egészséghez** és **otthonhoz**.

Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatából:

„Minden személynek joga van saját maga és családja **egészségének** és **jólétének** biztosítására alkalmas életszínvonalhoz, ezen belül **élelemhez**, ruházathoz, **lakáshoz**, orvosi ellátáshoz, valamint a szükséges szociális szolgáltatásokhoz.” 25. cikkely

Laudato si' idézetek:

- „Nemcsak a szegények, hanem a társadalom nagy része is súlyos nehézségekkel küzd, hogy saját lakáshoz jusson. Az, hogy valakinek van lakása, sokat jelent az ember méltósága és a családok boldogulása szempontjából. Ez a humánökológia egyik központi kérdése.” (LS 152)
- „... étkezés előtt és után megállunk, hogy hálát adjunk Istennek. [...] Az áldásnak ez a pillanata, még ha nagyon rövid is, emlékeztet minket arra, hogy Istentől függ az életünk, erősíti bennünk a hála érzését a teremtés ajándékaiért, elismeri azokat, akik munkájukkal biztosítják nekünk e javakat, és megszilárdítja a szolidaritást a leginkább rászorulókkal.” (LS 227)

Imádság:

Mindenható Istenünk, várakozunk a karácsonyra, amikor megünnepeljük, hogy megszületett ebbe a világba. Te emberi testet öltöttél, és úgy akartad, hogy a föld javai éltsenek, és otthonod ezen a világon legyen. Minden embert egyenlően részesítettél szeretetedben, és földi működésed során gyakran betértél mások otthonába étkezni. Ugyanakkor nem mentél el részvét nélkül semmiféle szenvedés mellett. Tekints azokra az embertársainkra, akik éheznek, és akik olyan kevés fizetést kapnak, amiből nem tudnak elég ételmet venni saját maguk és családjuk számára. Tekints azokra is, akiknek nincs fedél a fejük felett, vagy akik fűtetlen szobákban, nyomornegyedekben tengődnek. Adj nekik reményt és vigaszt a nehézségek közepette!

Minket pedig taníts arra, hogy megbecsüljük az enivalót, amit nap mint nap kapunk, és az otthonunkat, melyet szüleink munkájának köszönhetünk!

Állj kérünk beteg embertársaink mellett, hogy a betegségben megtapasztalhassák szeretetedet, nekünk pedig adj hálás szívet, hogy értékelnünk tudjuk egészségünket!

Lehetséges vállalások a hétre:

- Megbecsülöm az enivalót, nem dobok ki semmit belőle, mindent megeszek, amit kapok.
- Odafigyelek az egészségemre, naponta mozgok, nem ülök sokat a számítógép, telefonom előtt, eleget alszom, pihenek.
- Megbecsülöm az otthonomat, megköszönöm a szüleimnek az otthont, amit teremtettek nekem, segíték a házimunkában.

4. hét – negyedik gyertya: Senkit nem szabad becsületében
megsérteni

Az emberi becsület külső és belső tényezőkön is múlik. Belülről fontos, hogy mindenkinek legyen egészséges **önbecsülése**, értékelje saját magát. Ehhez tartozik az **igazmondás** is, ami tartást, önbecsülést ad az embernek. A külső tényezőket illetően alapvető, hogy **tisztelettel** forduljanak felé, és **jó hírnevét** keltsék.

Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatából:

„Senkit nem szabad [...] becsületében vagy jó hírnevében megsérteni” 25. cikkely

Laudato si' idézetek:

- „A valódi emberi haladásnak erkölcsi jellege van, feltételezi az emberi személy tiszteletét, de a természeti világra is oda kell figyelnie...” (LS 5)
- „Ez elvezet arra a meggyőződésre, hogy mivel ugyanaz az Atya teremtett minket, láthatatlan kötelékek kapcsolnak össze a világmindenség összes létezőjével, egyfajta világcsaládot alkotunk, olyan emelkedett közösséget, amely szent, szerető és alázatos tiszteletre indít minket” (LS 89)
- „Minden egyes teremtménynek megvan a maga jósága és tökéletessége. (...) A különféle teremtmények Isten adta tulajdonságaikkal – mindegyik a maga módján – egy sugárnyit tükröz Isten végtelen bölcsességéből és jóságából.” (LS 69)

Imádság:

Mindenható Istenünk, várakozunk a karácsonyra, amikor megünnepeljük, hogy megszületett ebbe a világba. Te minden teremtmény felé tisztelettel fordultál, és minden teteddel az Igazságot képviselted. Segíts felismernünk, hogy láthatatlan kötelékek kapcsolnak össze minket a világmindenség minden létezőjével, és add, hogy ez minden teremtmény különleges tiszteletére vezessen bennünket.

Urunk Jézusunk nem mentél el részvét nélkül semmiféle szenvedés mellett. Tekints azokra az embertársainkra, akiknek a becsületét megsértették, akikről igazságtalanul rosszat terjesztenek, vagy akiket zsarolnak. Szolgáltass nekik igazságot, és adj nekik vigaszt a nehézségek közepette! Állj kérünk azok mellett, akik nem tudják eléggé értékelni saját magukat, és akik nem kapják meg a nekik járó megbecsülést. Minket pedig taníts arra, hogy elismerjük saját értékeinket, és becsüljük a körülöttünk élők adottságait!

Lehetséges vállalások a hétre:

- Másról nem terjesztek rosszat, nem beszélek ki mást a háta mögött, feltételezem a másiktól a jó szándékot.
- Igazat mondok mindenkinek.
- Köszönök az idősebbeknek, és a társaimnak is, utazáskor átadom az ülőhelyet az idősebbnek, rászorulónak.